

קרישין:

ויתן לך האלוים מפל השמים ומשמי הארץ ורוח דגן ותירוש. אמת במד"י (חולדות ט) ויתן ויתזון ויתן. והיינו שזה רומז הוא"י של ויתן. שהשמים נותן תמיד ועומד בתוך הניתנה, אבל לאומות נותן השמים בפעם אחת כדאמת בורה"ק (וישלה קט) ואינו ארוך בשרשו. ולכן יאתא בש"ס (בוכות נח) הרואה חכמי ישראל אומר כרוך שתלק מחכמתו ליראי והואה חכמי אור"ע אומר כרוך שנותן מחכמתו לכרוחיו, והיינו מפני שלעכו"ם נותן בפעם אחת כדאמת בורה"ק (שם), שלשראל נותן מעט מעט ולאור"ע כבת אמת, שלשראל תמיד אחת בידו ועומד באמצע ההשפעה שגם. וכדאמת במד"ר (בראשית י) שמפני זה כלי וכוזכות שגשבר יש להן תקנה מפני שעשוי בנפילה, והיינו שעדיין מקושר בשרשו, והואם נעשה גם כן בנפילה, כדכתיב (בראשית ב) ויפח באפיו נשמת חיים, והיינו שיש עדיין עסק להאדם עם השמים, והשמים עדיין לא גמר הניתנה. אפילו כדכר שנומה להאדם שיש לו מכבר, גם כן השמים עדיין נותן לו, כי כאם נפסק חלילה רגע היה נפסק לגמרי רק השמים משפיע תמיד. ואף שהשמים נותנה על תנאי כדאמת בורה"ק (וישלה קסט) שכל דברי הקב"ה על תנאי, אם ישמור האדם דרכי ה', מפל מקום זה הוא

רוצים לטעום מקודשת שבת מוכרחים ליתן גם ההכרה שלום להשמים, וזה נקרא אין, וזהו דכתיב (ישעיה מא) העניים והאבוינים מבקשים מים ואין, והיינו שישאל ויכלו למסור עצמם לגמרי לאין. והעכו"ם אומרים שהם עובדים גם כן לאין, אבל מאפס ותמו נחשבו, שהם לא רצה השמים ללרדם ולכן לא רצה השמים לברר לעשו שמעשור המלה והתכן קסט:

(מג) ראה ירח בני כריח שרה אשר כרכו ה' בורה"ק (חולדות קמב): ובש"ס (תענית כט) מאן שרה דא שרה הפוחים.

תפוח מורה על חיים כשמהם והארת פנים כבלויטה מפורשת, כדאמת בורה"ק (לך פה) כהפוח בעצי היער (שיר ב) כהפוח דא קרב"ה וכו' כהפוח דא אברהם וכו' וכדון היה להפוח בעלמא רשים מכל בני עלמא קסט, ובכמה מקומות בורה"ק דמפרש להמה גוויין, ובורה"ק (ישא קלג) בתקונא שביעאין בענין חרין תפוזין ובענינהו אתקיים כאור פני מלך חיים.

ורשה תפוזים רומי, שהאדם מוכן מצדו לקבל הארת פניו של השמים כשפעת חיים של שמהם, כי כשאין האדם מוכן לקבל השפעה נקרא שרה ענותה, כדאמת בורה"ק (נח מג) ואמאי אקרי לה ענותה כגין דנתנה למסכנו, ולכן אמר לו שלמה ענותה לך על שרד (מלכים א ב), שפסקה ממנו ההשפעה והארת פנים. והארת פנים

קסט. בית יעקב הפול פורשת חולדות ד"ה ויהי כי זקן [ב].

קסט. ענין התפוח שנתגלה באברות מכוואר כחפצות החנוכי על זוהר פורשת לך (פה) ד"ה כיתן. קסט. ענין תפארת חנוכי על זה פורשת וישלה קב"ה הקב"ה שבישראל נותן הקב"ה אמת, כדי שהיה לו טענה הייתה כי נשאתי

הואו הקודש וזלה"ה שבישראל נותן הקב"ה אמת, כדי שהיה לו טענה הייתה כי נשאתי כפני. ואף אם חז' מפסיד, מפסיד כבת אמת, אבל באומות העולם הוא כהפוך, שמקבל חיים כבת ומחילוני, וענין מוזניר לו הקב"ה. אבל באומות העולם הוא כהפוך, שמקבל חיים כבת אמת שלא ע"י יגיעו, וכשמפסיד, מפסיד בחדנה, כדי שירגל בירידה ולא יהיה לו טענה. ועין עוד כפי השאלות ח"כ פורשת ויהי ד"ה כן פורת, לקמן פ' מקץ אות יח.

יד מנעת מכבוד השמים שהוא כולו כיר השמים, אבל למי שאינו מכיר עצמו מצדו, זה לא יתפוז השמים לכיר שהוא מתננה במשפט:

וזה דאמת בורה"ק (חולדות קמג) בשעתא דאמר יצחק לעשו צדי"ה בה"א וכו'

כההיא שעתא אזדעזע כורסי קרא. והיינו שבאם יצחק היה מכיר לעשו היה השמים מוכרח לחתום על כל מעשיו, וזה לא יתפוז השמים, אף שתחלת הכריאה היה רק רצון השמים בלא שום הפלה אום, אבל אחר הבריאה שוב רוצה השמים שהאדם יכיר עצמו ברעתו, ולכן עשו שלא עשה מדעת כלל לא יתפוז השמים לכיר, וישאל אומרים בכל יום (כסדר המפלה) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, והיינו שמשכין את הכל לה' אחד, ואף ההכרה נותנים להשמים, כדאמת בורה"ק (משפטים צג) דכתיב (ישעיה ס) כל הגוים כאין גנור מאפס ותמו נחשבו לו, והיינו שישאל עובדים לאין, והיינו שמוטרים נפשם לגמרי להשמים, ואף ההכרה נותנים להשמים, כדכתיב (איוב כח) והחכמה מאין תמצא. וזה דאמת בש"ס (שבת י) מתנה טובה יש לי כבית גנוי ושבת שמה לך והריעם, והיינו שישאל ידעו שהשמים מקדישם, כדכתיב (חשאי לא) לדעת כי אני ה' מקדישם, ומזה סימן ששבת היא טובה הרבה וגדולה, והיינו שאמר השמים לך והוריעם, כי יעיקר הוא ההכרה, וכשישראל

להכיר שהוא מהשמים, כיון שזה עצמו הוא ההכרה, ובאמת כשהוא מקבל את הטובה וממליך עליו מקומם את השמים, שם יש כבוד שמים כדכתיב (ישעיה מג) כל הנקרא בשמי וכבודי וגו', אבל במקום שיש האדם ושליל מדעת אז אין יכיר שום כבוד שמים, כי באדם מוכרח להיות לפעמים מעט שבהו, אך ששם השמים מבורן, וזה נקרא מעשיר מלך וכו'. והיו רק השמים בעצמן, והיינו כי בעת שהאדם עושה מדעת אין להאדם רק ההכרה שמכיר שהכל הוא מהשמים, ובעת שהאדם מוכרח לעשות שלא מדעת אז מבורן השמים, שהאדם מוסר אז אפילו ההכרה שמכיר שהכל מהשמים, זה הוא גם כן מהשמים, כי באמת מה שראת שמים הוא ביד האדם הוא רק בגבול הפיסתו וכדאמת בורה"ק (פי כא), אבל בשורש הבריאה מצד השמים אין האדם יכול לעשות מאומה, שהכל הוא ביד שמים אפילו ידא שמים, ורק לעין האדם היצב השמים שכל הידאות שמים הוא מצד האדם קסט, וזה נקרא מעשיר את המלך והתבן. ולכן סבר יצחק שההתפתחות שיש לעשו ועושה פעולות שלא מדעת יכרוך השמים, שהוא מעשיר התבן והמלך, ובאמת השמים יכול לכוך רק את, אך השמים אינו רוצה לכוך רק למי שמכיר עצמו ברעתו ושכלו עד מקום שידו מגעת, את זה מכיר השמים אף כשעה ובמקום שאין

קסט. מכוואר כפי השאלות ח"א פורשת וירא ד"ה ותכתיב: עומק הענין בזה, כי מה דאמת בגמי

(כרתי ל"ג): הכל כירי שמים חרץ מיראת שמים הוא רק לפי גבול הפיסת שכל האדם, אבל באמת הכל כירי שמים ואף יראת שמים ורק בעוה"ז חסד"ה הש"י דרכו. ומדות יצחק אבינו היה להכיר שאף יראת שמים הוא כיר השמים אך העולם לא היה ראוי לקראת כות. ועין עוד שם פ' קורח ד"ה ויקח קורח [ב].

קסט. ענין תפארת יוסף ממכת פסחים ט): ד"ה אין חוששין: כמו שאמר כבוד אומי"ו וזלה"ה, אם האדם מצידו נמקה ומטהר ומכיר עצמו עד מקום שידו מגעת אז השמים מעיד עליו שהוא נמשך תמיד אחר רצונו ה', ויש לו חיבת עם אור רצונו ה', ועין עוד שם פ' נשא ד"ה וידבר. לקמן פורשת וישלה את מר ד"ה וזהו.

מאד יקר בעיני האדם כשעדיין אדוקה
השפעה בשרשו. ולא כמו בשר ודם
שנותן מתנה להבירו נותנה לו כפעם אחת
ואח"כ אין לו שום חיבור עמו, מאחר
שהמתנה אינה מקשרת עוד עם הנותן.
אבל השי"ת המתנה קשורה עמו תמיד
ומשפיע תמיד בלי הפסק, והמתנה עצמה
היא מקור הטובה. כמו שאצל התינוק שדי
אמו הם מקור השפעה, וכל מה שמופץ
בו יותר מוצא בו טעם. ולכן הטובה היא
יקרה כי כשההשפעה נפרדת מהשי"ת,
אפילו אם היא יקרה מאד, מ"מ אינה
מתקיימת, וככל פעם היא הולכת
ומתמעטת, כמו האילן כל זמן שיונק מן
הארץ הולך וגדל, וכשנקצץ כל פעם
מחייבש ביותר, כמו כן כל ההשפעות בעת
שנפרדת מהשורש אינו נקרא חיים, כי
עיקר החיים הוא מה שמחובר להשי"ת^{קסז}:
וזה מרמז הוא"ו של ויתן כדאי"ת במד"ר
(תשא מז) הלוחות ארכן ששה ורחבן
ששה והיה משה או"ח כטפחיים והשכינה
כטפחיים וטפחיים כאמצע, והיינו שהשאייר
עדיין השי"ת בידו כדי שיהיה לו חשק
ורצון להשפיע עוד. ולכן המקבלים בעת
שמקבלים השפעה צריך המקבל לצמצם
קבלתו, ולא יתפשט עצמו במה שיש לו
רק יצפה לעוד השפעה, וידע שהשי"ת

קסז

מבואר לעיל פרשת לך אות א ד"ה זה
היישן ולא תתעפ לעולם. כי כל ההפסד והקלקול נקח מזה שנתת הדבר והנותן וכבריה
לפני עצמה תחשב לה, עד שנראה לה שצמצם ידה עתק גם גבור חיל, ומאו עלול הדבר
לעפס ולקלקול. אבל הדבר שקשורה ודבוקה תמיד בהשי"ת היממה היא תמיד כבתחלה.
ועיין עוד בסוד ישרים ערב יום כפור אות לח: כי מה שמחובר עדיין בהשורש, לא
יתכן בזה שום טומאה וכו', וכל ההפסד המתהווה בכל הדרגים, הוא רק אחר שנתעקו
מהשורש וכאים אל תפיסת אדם, או נתישנו מצד האדם, כי נראה לו בתפיסתו שכבר נפרד
ויש בו כח היות בפני עצמו, ומחמת זה נשלל האור מכל מה שבא בתחפסיה, ולא נשאר
גבי האדם רק הלוש לבד, וכאשר אינו נשאר רק הלוש, או נתישן ונפול תחת הפסד
וטומאה.
קסח. עיין אריכות הדברים בבית יעקב פירשת אמור אות מח, מט. בית יעקב הכולל פרשת
אמור ד"ה ובקצורכם.

עומד תמיד ומשפיע ויכול להשפיע לו
עוד. ולכן בפרשת אמור (כג) כתיב מצות
פאה בין פרשת המועדים, היינו כי
במועדים משפיע השי"ת לישראל השפעה
מורבה. וכן בפרשת ראה (טו) אחר פרשת
שמיטה יובל כתיב מצות צדקה, והיינו
שאחר שמיטה יובל מחחיל השי"ת
להשפיע מחדש, ויכול המקבל בזמנים אלו
להתפשט עצמו בקבלתו, וישבח לגמרי
להשפיע לאחרים, לזה צוה השי"ת לזכור
או שהשי"ת יש לו עוד השפעה בלי גבול,
ולא ישבח להשי"ת לעניים, וישאיר מעט.
ויהיה כמו זריעה חדשה, היינו שישאיר
האהבה אצל השי"ת, שכל זמן שערדיין לא
גמר הנתינה הוא בכח גדול, שהולך עם
אהבת הנותן. ולכן בזה שיתן לעניים
וישאיר האהבה אצל השי"ת, ויהיה השי"ת
תמיד באהבה להשפיע, והיינו כי השי"ת
נותן השפע כדי שביעה, ואם המקבל
מקבלי בשלימות או נגמר השפעת השי"ת,
אבל כשאין האדם מביע עצמו נמצא
ההשי"ת לא נתן עדיין כמה שרצה ליתן.
ונעשה מזה זריעה חדשה, ועי"ז צומח
מחדש, ומוזו הצמיחה צריך גם כן לעשות
זריעה. ועי"ז הפאה שנותנים לעניים
שנקראים עם ה', היינו שמניח מעט עדיין
בידו של השי"ת^{קסח}. ולכן הצרכים

קסח

עומד תמיד ומשפיע הארץ. היינו כמו
מלל השמים ומשמני הארץ. היינו כמו
של השמים שהוא מבורר מאד
שאינו בא מכת תפלת אדם, כמו שנתבאר
במקומו בענין ברכת הפלג קס"ו, כמו כן יהיה
משמני הארץ, שזה הוא עיקר העבודה של
האבות, שמ"ם התחונים יהיו מלאים
קדושה ומבוררין כמים העליונים, ובכאן
יתאחדו יחד של השמים ומשמני הארץ:
ור"ב דגן. היינו מבורר ביותר, שדגן רומז
על כידור מאד על ידי צמצומים
רכים, כדאי"ת במד"ר (ברכות מז) האי
אדגן, שנברר מתוכה הפסולת, והוא כתינת
יצוק אביו ע"ה, ומהו יש סכלות מאד,
ולזה כתיב ותירוש שיהיה נייחא ושמחה
בשלימות קס"ו:

עבודה ולא חנום, והיינו שבאמת השי"ת
משפיע תמיד, רק האדם צריך לראות
שיהא מוכן לקבל ההשפעה, וזה רומז ויתן
שהשי"ת נותן תמיד, רק האדם צריך לקבל
ע"י עבודתו, והוא כאשר הוא עמל, ויהיה
יגיע כפין, שייכר האדם שלאוחה הטובה
התפלל, ובוה עצמו נענה, שכפי מה
שמצמצם האדם עצמו ושובת מל"ט
מלאכות בשבת, עי"ז איתא כשי"ס (שבת ל):

קסח

קסח. עיין בספי הומנים - הנדת של פסח עניין של אות א, הפארת יוסף מסכת תענית (ג) ד"ה
וטל.
קסח. פי השלוח ה"כ פרשת תולדות ד"ה ויתן לו.
קסח. לעיל פרשת זו אות א בהערה ג שם.
קסח. עיין לעיל פרשה זו אות טו בהערה צא שם.

עבודה לא עיקר החיים, שהשי"ת עומד
ומורה על עיקר החיים, הנהיגה בלי הפסק, ועיקר
תמיד באמצע הנתינה בלי בעוה"ז בעת
זאת הברכה יהיה לעתיד, כי בעוה"ז בעת
שהאדם מקבל טובה ותופס הטובה
ברשותו, ויכול לזכות לו שכחו ועוצם ידו
הוא, ושוכח מי הנותן הטובה, ולכן יש בו
העדר, כי כל ההפסד וההעדר שיש לכל
דבר הוא מחמת שנתחזק מהמאציל, כי
בעת שהטובה קרובה להמאציל יש בו
תמיד טעם וחמלות כדבר חדש ולא
נתיישן לעולם, כמו חם ביום הלכות, והיינו
(שמואל א כא) לחם חם ביום הלכות, והיינו
מפני שיהיה תמיד קרוב להמאציל לכן לא
נתיישן לעולם קס"ט. ולכן בכרכת עשו כתיב,
הנה משמני הארץ יהיה מושבך, "והנה"
רומז על דבר הנגמר, שיאמר המקבל כחי
ועצם ידו, ולכן נגמר הטובה, ולזה אח"כ
יהיה בו העדר. אבל בכרכת יעקב נאמר
ויתן בוא"ו, היא הוספה בכל פעם, כי
לעתיד שיהיה מפורש שהכל הוא מהשי"ת
לא יתיישן ולא יתקלקל לעולם ויהיה בכל
פעם חדש כבתחלה, והוא ויתן ויחזור ויתן.
ואות וא"ו רומז על יעקב כמו שנבאר
במקומו (לקמן פרשת ויצא אות ח):

קסח

(מה) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו'.
איתא במדרש שאלו הכרכות גנום